

Ministeren

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Finansudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Til udvalget fremsendes hermed til orientering:

24. november 2016

European Spallation Source (ESS): Information om dansk Letter of Awareness

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Finansudvalget godkendte i akt. 134 af 20. august 2014, at Danmark sammen med de øvrige europæiske partnerlande etablerede European Spallation Source (ESS) som et europæisk infrastruktur konsortium (ERIC). I den forbindelse forpligtede Danmark sig til at bidrage med 12,5 pct. af det samlede konstruktionsbudget på 1.843 mio. euro (2013-priser). Endvidere forpligtede Danmark sammen med Sverige sig til at dække ekstraudgifter til ESS' bygninger på op til 143 mio. euro. Det betyder, at Danmark i alt har forpligtiget sig til at bidrage med ca. 2 mia. kr. (2013-priser) til konstruktionen af ESS. Ved etableringen af ESS som ERIC overgik ESS fra at være et svensk-dansk projekt (organiseret som et svensk aktieselskab) til at være en europæisk infrastruktur med pt. 11 europæiske medlemslande. Antallet af medlemmer forventes at stige i de kommende år.

Børsgade 4
Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 16/054360-01

Efter godkendelsen af ovennævnte aktstykke blev det egentlige konstruktionsarbejde af ESS-faciliteten påbegyndt i efteråret 2014. I konstruktionsperiodens første år har der været særligt fokus på at få etableret de bygninger, der skal huse acceleratoren og den såkaldte målestation med henblik på, at installation af selve acceleratoren og målestationen kan påbegyndes i 2017.

I dag er lidt mere en 1/4 af det samlede konstruktionsarbejde gennemført, og den 600 meter lange acceleratorbygning er ved at være færdigbygget. Efter planen skal ESS være klar til at producere de første neutroner ved udgangen af 2019. Herefter vil installationen og indkøring af de første 16 instrumenter påbegyndes således, at facilitetens videnskabelige program kan påbegyndes i 2023.

For at undgå forsinkelser som gør projektet dyrere har ESS-organisationen gennem en længere periode planlagt at etablere en mellemfinansiering (som det fremgår af akt.82. af 25. marts 2014), der skal sikre likviditet til at overholde tidsplanen. Medlemslandenes bidrag, herunder også det danske bidrag som beskrevet på finansloven, er fordelt over hele konstruktionsperioden (2014-2023), mens selve konstruktionsudgifterne er koncentreret i perioden 2016-2019. ESS-faciliteten i Lund påregner i den forbindelse at oprette en såkaldt lånefacilitet på op til 300 mio. euro hos den Nordiske Investeringsbank (NIB), Sveriges Eksportkredit (SEK) og den Europæiske Investeringsbank (EIB). Det skal i den sammenhæng understreges, at renteudgifterne til den skitserede lånefacilitet, beregnet til 13,3 mio. euro, vil blive

afholdt inden for projektets eksisterende konstruktionsbudget og derfor ikke påfører medlemslandene, herunder Danmark, yderligere udgifter. Byggeriet må på baggrund af bl.a. krav fra de svenske strålemyndigheder forventes at blive mere omkostningskrævende end forudsat, men det vil ikke påvirke behovet for mellemfinansiering.

I forbindelse med etableringen af mellemfinansieringen vil Uddannelses- og Forskningsministeriet, ligesom Uddannelsesdepartementet i Sverige, fremsende et såkaldt Letter of Awareness til NIB, SEK og EIB, hvor der redegøres for de danske forpligtelser over for ESS-projektet, som de er beskrevet på finansloven. Fra svensk side er allerede fremsendt et brev til de tre banker, og Sverige har endvidere stillet en statsgaranti på 600 mio. SKK til brug for etableringen af den omtalte lånefacilitet. Det skal endvidere bemærkes, at et sådan brev ikke pådrager Danmark yderligere forpligtelser men alene skal oplyse bankerne om det danske engagement i ESS, herunder om den danske bevilling til ESS på finanslovens § 19.15.03.18 (§ 19.53.01.10 på FFL17).

Med venlig hilsen

Ulla Tørnæs